

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje "Kato. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Ze inserate se plačuje od enostopne petitvste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Ljudsko zavarovanje.

V zadnjem listu smo se pozivali svoje čitatelje na somišljenike, naj povedo svoje mnenje o nameravanem ljudskem zavarovanju. Poslanci potrebujejo, da se ljudje sami izjavijo, kajti v tako važnih in odločilnih vprašanjih, kakor je ljudsko zavarovanje, je treba neobhodno, da se poslanci vsaj v glavnih vprašanjih popolnoma strinjajo s svojimi volilci. Med tem smo imeli priliko spoznati, kako mislijo nekateri kranjski kmetje o ljudskem zavarovanju. Zadnje nedeljo, dne 31. januarja je bil v to svrhu kmečki shod v Ljubljani, na katerem so govorili o ljudskem zavarovanju poslanci dr. Sustersič, dr. Krek, Mandelj in dr. Lampe.

Nekateri kmetje so mislili, da je ljudsko zavarovanje že sklenjen zakon, in da bo že treba zavarovalnino plačevati. Poslanci so jih pomirjevali, da še bodo priprave trajale gotovo okoli 2 leti, predno bo predlog postava. Vlada je poslancem predlog le predložila, da ga študirajo, naznanijo ljudstvu, se z njim posvetujejo. Se le ta mesec (februar) se bo v državnozbornem odseku začelo posvetovati o predlogu. Samo posvetovati, sklepajo pa se postave v polni zbornici. Tjakaj pa še predlog ne bo tako hitro prišel.

Kmetje so odobrvali besede dr. Sustersiča, ki je govoril: "Vlada, država, sem rekel, hoče dati vsakemu, ki je 65 let star, 90 kron na leto. Dobro možje! Dobro, če da, ampak tistega plačila naj nikar ne zahteva, v plačilo naj nikogar ne silijo. (Živahno pritrdjevanje.) Če hoče kdo sam plačevati, naj plačuje, ampak siliti se nobenega ne sme. (Dobro, dobro!) Kdor hoče plačati, bo dobil celo starostno rento. Kdor pa ne hoče ali ne more plačevati, naj dobi državni prispevek. To je moje stališče (burno pritrdjevanje) in stališče vseh poslancev slovenskega kluba. Stališče vseh poslancev slovenskega kluba je to — in to je bilo zadnje enoglasno sklenjeno — da kakor bodo kmetje sklenili, tako bomo pa mi poslanci glasovali. (Viharno ploskanje. Navdušeni dobro-klici)" — S tem je torej zavzelo stališče neprilnega zavarovanja od strani kmeta, a gotov prispevek od strani države.

Ene zadeva nas zelo zanima, a iz poročil o shodu je nismo mogli razbrati. Kako namreč mislijo kranjski kmetje o zavarovanju svojih poslov in delavcev. Ta stvar je v sedanjem času velikanskega pomena, ko na eni strani silijo kmečki posli iz dežele v mesta, na drugi strani pa socialdemokratski nazori

v boju med gospodarjem in poslom iz mesta na deželo.

Samo ena stvar je že dognana. Liberalci nočejo in menda tudi ne znajo zavzeti stališče glede zavarovanja. Niti poštenega namena nimajo pridobiti si kak načelen nazor o tem zavarovanju. Ampak eno naloge so že začeli izvrševati, hujskajo kakor satani nezadovoljneže, hujskajo one, ki hočejo zavarovanje, in one, ki nočejo zavarovanja. To je pravo liberalno delo!

Naša stranka še ni zavzela glede zavarovanja nobenega končnega mnenja. Pač pa je storila vse, da se ljudstvo z načrtom seznani in da oddaja o njem svoje mnenje. Mirno in trezno se hočemo pogovoriti, ko bomo vse pretehtali, bomo zavzeli enotno stališče glede zavarovanja in glede liberalnih hujskavev.

Politični ogled.

— **Položaj v zbornici.** Položaj v zbornici je tako zamotan, kakor še menda ni bil nikoli. Prav lahko se zgodi, da stopi § 14 zopet v veljavo. Vložitev vladne jezikovne predloge utegne sicer razjasniti položaj, vendar ni gotovo. Pričakuje se, da se zasedanje državnega zbora nekoliko prekine, da se da strankam priložnost posvetovati o predlogih. Vse je odvisno od tega, kako načrt sprejmejo Čehi ali Nemci.

— **Slovensko središče** se imenuje nova zveza slovenskih, hrvaških in čeških poslancev. Načeluje jo zvezi dr. Sustersič, dr. Hruban in dr. Ivčević. Steje 58 poslancev ter je za Poljaki najmočnejša parlamentarna slovenska zveza. V sedanjem času, ko se tudi v parlamentu vse razceplja, je ta spojitve vzbudila veliko pozornosti in gotovo je, da se bo morala upoštevati pri vsaki novi sestavi zborničnih strank.

— **Deželnozbornske volitve** delajo posebno našim liberalcem veliko skrbi in jim ne dajo spati. Kdaj bodo volitve, se izprašujejo. Sedaj se tolažijo s poročilom nemških listov, da bodo že začetkom meseca maja. Plitvim juristom v Narodni stranki lahko nekoliko pomoremo: Najprej je treba najvišjega potrjenja za volilni red; tega še dosedaj ni; potem je treba 45 dni, po preteku kojih si dobi deželna postava pravno moč; nato je treba okoli 80 dni za priprave; volitve se bi torej lahko vršile še le junija. Nemškonal-

na stranka pa se jih brani v tem času in jih želi še le v jesen, meseca oktobra.

— **Kmečki shod** se je vršil v nedeljo, dne 31. t. m. v Ljubljani za ljubljanski in kamniški okraj. Skraja je bilo nameravano, prirediti vseslovenski kmečki shod, a se jih je oglasilo preveliko udeležencev. Obravnavalo se je o ljudskem zavarovanju, toda ne mirno in stvarno, ampak zelo razburjeno. Zborovalci o posameznostih postavah niso hoteli ničesar slišati, ker so bili po liberalcih poučeni, da se gre samo za nov davek. Navzoči poslanci so izjavili, da ne bodo za postavu glasovali, ako kmetje nočejo; za postavu je gotovo bolj prijetno, glasovati zoper postavu, kakor pa jo dolgotrajno študirati, spopolnjevati in zboljševati tako, da tudi njihovim volilcem prinaša koristi. V imenu Stajercev je izpregovoril dr. Hohnjec, ki pravi, da razprava o zavarovalnem zakonu na Stajerskem še ni prišla prav v tok. Današnji tukajšnji shod zopet kaže razliknost med kranjskim in stajerskim značajem: Kranjec bolj vročkrven in trdoglav, Stajerc mirnejši in dostopnejši treznemu in utemeljenemu prigorvarjanju. Sicer pa je današnja razprava o zavarovalnem zakonskem načrtu podučna tudi za nas, ker so na Stajerskem slične, ali skoraj iste kmečke razmere ko na Kranjskem. Soglasja popolnoma z izvajanjem predgovornikov, kar se dostaje velikega poselskega in delavskega pomanjkanja na kmetih in sredstev, po katerih bi se dalo temu odpomoči. Govori za solidarnost kmečkih zvez po vseh slovenskih pokrajinah. Provincijalne mejnike nam je napravil birokratizem, ni treba, da bi jih mi več upoštevali, nego je treba, ali jih celo povečati. Interesi slovenskega kmeta po Kranjskem, Koroškem, Stajerskem, Goriškem so skupni, vzajemna bodi tudi naša organizacija.

— **Sporazum med Avstrijo in Turčijo** gotova stvar. Dne 31. januarja se je odposlal zapisnik glede na sporazum s Turčijo. Avstrijski ministrski svet ga je nekoliko izpremenil. Poučeni krogi trdijo, da je sporazum gotova stvar. Srbi so pridobili za se v turški zbornici opozicijo 30 glasov proti sporazumu. Da bo zbornica avstrijsko-turški sporazum kljub opoziciji sprejela, je baje gotovo.

— **Srbija izločena.** Diplomatski krogi naglašajo, da je izločenje Srbije, ako napade Avstrijo, sklenjena stvar. Srbiji ne ostane nič drugega kakor da se začne naravnost z Avstrijo pogajati.

PODLISTEK.

Marko in Tomaž.

Spisel J. Z.

(Dalje.)

"Kaj pa si imel?" vprašuje Tomaž počasi in previdno. "Pivo in sir" priznam polagoma. Kakšne obraze sta napravila pri teh besedah! Skoraj sem se sam ustrašil ob učinku mojih besed. Z enim skokom je bil debeli črevljarek na nogah, prevrgel črevljarski stolec, v eni roki raztrgani črevlj, v drugi kladivo, pripravljen me napasti, tako je stal pred menoj, oči izbulil ter zijal v košarico. Njegov, silu podoban nos, se je zibal kakor sraki rep, usta je imel odprta, nato je zatulil kakor mrjasec: "Kaj? pivo in sir? Sem z njim!"

Cisto drugačno podobo je naredil dobri Tomaž; suh in dolg, kakor je bil, z vodenimi očmi je gledal pri mojih besedah res pomilovanja vredno. Škarje so mu padle iz rok, erarske hlače je spustil v prah in kakor uničen je sedel na svojem stolu, roke so mu viselo brezdelno ob telesu, iz prs se mu je izvil težek izdihljaj in z mokrim pogledom je stokal: "Pivo in sir, sir in pivo, o je — o je!"

Ze sem mislil, da bo omedlel, ko priskoči, ali prav za prav se prikoti debeli črevljarek proti meni, me zgrabi za ramo ter zagrmí:

"Sem s pivom, vražji škric, ali jaz te ubijem!" To je bilo resno, poznalo se je, kako divje je vrtel črevlj. Med tem se je že tudi Tomaž malo zavedel, pobral škarje se mi približal počasnih korakov, za-

čel skarje sukati nad mojo glavo ter zarohnel s počasnim, votlo donečim glasom:

"Duša pasja, kje imaš pivo — drugače si danes zadnjikrat komis grizel."

Gospoda moja, stvar je postala resna, moj položaj je bil nevaren in glas zapeljivca v mojih prsih se je vedno bolj oglašal. Zopet sem premagal skušnjavo ter začel pridigovati obema grešnikoma, ki sta imela samo isio željo, kakor jaz sam, o poštenosti in zvestobi o v varstvo izročeni stvari, o spoštovanju reči predstojnikov, višjih in drugih ljudi, sklicaval sem se na njihovo poštenost — vse pač, kar mi je na um prišlo — a zaman. Ni bilo mogoče rešiti pivo in sir. Med tem sem se vedno bolj približeval da bi ušel: bilo mi je že vseeno, če najdeta stvari ali ne, saj jaz bom nedolžen pri celi stvari. Tako sem premišljeval in opazil z veseljem, da je črevljarek nagnil in da so Tomažu škarje odpadle ter si je pod vplivom moje zgovornosti moral večkrat nos obrisati. Ze sem bil blizu vrat, še korak, hitro primem za kljuko, kar me zgrabi Marko za vrat in zarohni:

"Ah kaj, lump, molči in sem s pivom!"

Z grozo sem opazil, da so tudi pri Tomažu boljše čustva zginila in kakor jek je stokal:

"Sem s pivom, sem s pivom!"

Ostal sem triden. A zdaj je navil črevljarek druge strune: popolnoma mirno in jako spretno začne razlagati, da je popolnoma nemogoče, da bi se Francelj vrnil.

Isto potrdi Tomaž. "Škoda za pivo, ki bi se pokvarilo", reče pomilovalno. Tem gorečim prošnjam in besedam se nisem mogel dalje vstavljati in udal sem se, ker bi bilo res škoda za pivo, ako bi se pri tej vročini pokvarilo. Zato ker sem prinesel, sem smel

prvi potegniti iz stekleničice ter vzeti največji kos sira. Potem sta zopet onadva pila in tako smo uživali v največji slogi in prijateljstvu dar božji. Ravno sem zopet nastavljal vrč, da bi storil predzadnji požirek, ko postajajo Tomaževi oči, ki je sedel najbližje okna, vedno večje in večje, njegovi lasje pa se skušajo postaviti po koncu. Pogledam skozi okno in — o groza — po poti navkreber koraka — Francelj. Skoro bi mi padel vrč na tla, da ga ni zgrabil Marko ter pogljal ostane po grlu, akoravno ni bil na vrsti. — Kaj početi? — Zgrabil sem vrč in košarico ter — zginil. Marko in Tomaž sta zgrabila vsak za svoje delo ter začela hitro mahati z rokami, kakor bi Bog ve kako delala. Tomaž je odrezal namesto roba pol hlačnice, Marko pa na celo mesto začel šivati krpo ter se mi, kakor se mi je zdelo, potuhnjeno smejal; Tomaž je pa samo obračal mlo svoje vodene oči k nebu, kakor bi tožil človeško hudobijo oblakom.

Do večera sem se izogibal sobe in Francelja, kakor pes mačke. Ko vstopim, sta imela Marko in Tomaž pred seboj veliko skledo pečenih jeter in v vsaki roki kos kruha ter se pridno mastila s prijetno večerjo. "No škric, se Ti jih ljubi?" me povebi Tomaž. Mene je pošegetalo v nosu in želodcu, zgrabil sem ostali kos kruha ter hitel, da bi še kolikor mogoče veliko dobil. Vse je slo imenitno, samo Markova opomba, škoda, da ni več piva, mi je malo veselje skazila. Ko smo bili gotovi, ga vprašam, od kod ima jetre.

"Od kod? — Kaj jaz vem?" mi odgovori črevljarek, "nek fantič jih je prinesel in ker nikogar ni bilo, sem jih vzel — no in dobre so bile, kaj ne!" Pri teh besedah se nasloni nazaj in se zagleda v prazno skledo. Meni se je pa začelo jasiti. To so bila jetra.

Mala politična naznanila.

Dne 28. januarja: V Hebu na Češkem je predvčerajšnjim več tisoč Nemcev demonstriralo pred neko gostilno, ki jo obiskujejo češki poštni uradniki. Prišlo je kakih 50 orožnikov. Več pseb je bilo ranjenih, nekaj so jih zaprli. — Iz Strassburga poročajo, da namerava nemška vlada državni pokrajini alzasko-lotarinski podeliti avtonomijo (samostalnost). — Pruski deželni zbor je odklonil predlog o volilni prenosovi, ki je šel za tem, da bi se uvedle direktne in tajne volitve. — Nemci se pritožujejo, ker bojkotirajo Čehi v novem času z vso silo nemške trgovce in tvorničarje. — V nekem predmestju Drinopolja so se zaradi mej sprli Turki in Bolgari. Tekom pretepa je bilo 10 oseb ubitih, več pa ranjenih. — Listi poročajo, da je že v bližnji prihodnosti računati na odstop italijanskega zunanjega ministra Tittonija, ker je njegova politika z vladno predlogo o ustanovitvi italijanskega pravnega oddelka na Dunaju doživela poraz.

Dne 29. januarja: Španski kralj Alfonz se sestane prve dni februarja z angleškim kraljem Edvardom. Kralj Edvard se potem poda v Berlin. Sestanku pripisujejo političen pomen. — Praška občina polaga na Prikopih električen kabel ter je v to svrhu dala dvigniti tlak in izkopati jarek. Nemci menijo, da hočejo Čehi na ta način za tedne onemogočiti „bumel“ nemških buršev. — Na Dunaju se je vršil včeraj po § 2 shod slovenskih akademikov. Shod je sprejel resolucijo, ki protestira, da hoče vlada rešiti laško vseučiliško vprašanje, ne da bi istočasno rešila vprašanja slovenskega vseučilišča. — Prebivalstvo Trentina je za laški pravni vseučilišni oddelk na Dunaju, češ, da je nekaj boljše kot nič. — Srbska vlada je ponudila Pasiču mesto poslanika v Londonu. Pasič je odklonil, ker bi rajši šel v Pariz. — V Parizu vzdržujejo vest, da se namerava črnogorski knez Nikola proglasiti za kralja.

Dne 30. januarja: Potrjuje se, da je črnogorski knez prosil velesile, da pospešijo sklicanje balkanske konference (zborovanja). — „Berliner Tagblatt“ poroča iz Petrograda, da so tam pričeli nabirati darove za črnogorski vojni sklad. Že prvi dan so nabrali 4000 rubljev. — V poslaniških krogih se trdi z vso gotovostjo, da se takoj, ko se predloži jezikovni postavljeni načrt, ustanovi ustavna vlada, ki je pa ne bo vodil sedanjí ministrski predsednik. — Francoski ministrski svet je sklenil za izpopolnitev francoske mornarice, da bo zahteval od zbornice 230 milijonov frankov.

Dne 31. januarja: Profesorji filozofskega oddelka nemškega vseučilišča v Pragi so predložili Bienenthu resolucijo, v kateri protestirajo proti češkimi demonstracijam nasproti buršem. — Avstrijska vlada je pripravljena, da prizna Srbiji in Črni gori izdatne gospodarske odškodnine. — Srbska vlada je sklenila, da stavi srbskemu veleposlaništvu v Carigradu in srbskemu generalnemu konzulatu v Skoplju pet milijonov dinarjev na razpolago, da s pomočjo te vsote v zbornici vrže velikega vezirja ter prepreči avstro-turški sporazum. — Avstro-Ogrska se je pridružila vlastim, ki bodo zahtevale v Carigradu in Sofiji, da se ustavi nevarno gibanje za vojsko.

Dne 1. februarja: Včeraj je zboroval na Dunaju ministrski svet. Jezikovne predloge za Češko ni izpremenil in je sklenil, jo že v sredo zbornici predložiti. — Iz Budimpešte se poroča, da pričakujejo odstop notranjega ministra Andrassyja. — V Belgradu se vrši danes pod predsedstvom kralja Petra seja ministrskega sveta, da se posvetuje o spomenici vlastim glede samostalnosti Bosne. — Revolucija v Perziji se čim dalje bolj razširja. Vlado čete so bile pri Tebrisu v več spopadih poražene.

Dne 2. februarja: V zunanjem ministertvu se je vršilo danes posvetovanje glede zunanje politike in finančnega dela, ki se bo moralo izvršiti, ko se bo uresničil sporazum s Turčijo. — Turški veliki vezir je naznanil poslaniku grofu Pallaviciniju, da so težkoče tiče se bojkota avstrijskega blaga odstranjene. — Srbsko vojno ministertvo je zopet naročilo pri angleških in francoskih orožnih tovarnah 200 strojnih pušk, ki se naj kar najhitreje dopošljejo.

ki jih je vajenec prinesel za Franceljna. Na — lahko noč!

Nisem vedel, bi se smejal, ali se žalostil zaradi drugega zločina, ki se je zgodil našemu korporalu. Če se to zve, potem pač Bog pomagaj! Nobenemu še nisem zinil o tem besede, bolj me je zanimalo, kako so se poravnali zaradi piva.

„Kaj pa je rekel Francelj, ko je zapazil prazen vrč in ostanke sira?“

Nekako pomilovalno me pogleda na moje besede črevljar; najbrž ni hotel iz usmiljenja do mene povedati cele stvari. Konečno, ko vidi, da že komaj čakam, reče: „Ko je prišel, je seveda takoj vprašal za teboj in za pivom, in jaz sem čisto po resnici povedal“ in pri tem je „čisto po resnici“ posebno naglašal; dalje ni hotel. „No, in potem...?“ ga silim.

(Dalje prihodnjic.)

Slovenci!

Kaj je Vaše dolžnost!

„Obmejnim bratom v pomoč“
Vsako pismo s kolekom
Kolekovati

Razne novice.

* Imenovan je Slovenec dr. Janko Babnik za ministerialnega svetnika v pravosodnem ministertvu.

* Razpisano je mesto stalne učiteljice na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Prošnje do 20. t. m.

* Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Na gostiji trgovca Fr. Krepek se nabralo 5 K; dr. Brumen, odvetnik, namesto venca na grob + dr. Serneca 10 K; Ogrizek Fr., župnik, 3 K; Gnuš Ant., nadučitelj, nabral v veseli družbi pri Rošu v Hrastniku 50 K; dr. Korošec, poslanec, 10 K; Tertinek Fr., žel. uradnik v Ljubljani, namesto venca na grob dr. Serneca, 5 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

* Izobraževalnim društvom: Te dni je razposlala S. K. S. Z. svojim članicam poštne položnice, da poravnajo svoje letne prispevke. Prosim, da se slavna vodstva blagovolijo v kratkem poslužiti teh položnic ter poravnati malenkostni znesek. Udnina znaša za društvo do 100 članov 2 K; nad 100 članov 3 K. Blagovolite, prosimo, to v kratkem storiti. S tem prihranite sebi in nam veliko pisarij in dela.

* Obmejnim bratom — v pomoč. Se vedno se najdejo ljudje, ki jim ni znan kolek: „Obmejnim bratom — v pomoč.“ Ker se že iz napisa razvidi dober namen tega koleka, je pač dolžnost vsakega narodnega Slovenca in narodne Slovenke, da ne odpošlje pisma prej, dokler ga ne kolekuje z obmejnimi kolekom. Na vsako pismo dajmo kolek: „Obmejnim bratom — v pomoč.“

* Dvekranski denar se namerava upeljati v Avstriji. Dosedanje goldinarje so že precej pospravili v kleti avstro-ogrskih banke in jih bodo za 150 milijonov kron prekovali v krone in petkronače, ostalih 65 milijonov goldinarjev pa bodo prekovali pri kaki poznejši priliki in potrebi. Novi denar bo nekoliko lažji od sedanjih goldinarjev.

* Pasji kontumac je proglašen čez cela sodna okraja Celje in Smarje izvenzemski občine Petrovče, Zalec, Sv. Pavel pri Preboldu, Gotovlje, Svetina, Kalobje in mesto Celje. V St. Juriju ob južni železnici so se prikazali prvi znaki stekline, povzročeni po iz Hrvatske priteklih psih.

* Vazna razsodba upravnega sodnega dvora glede pasjega kontumaca pri steklini. Najvišje upravno sodišče je z razsodbo z dne 14. oktobra 1908., št. 9688, razsodilo, da se smejo psi, ki za časa kontumaca letajo prosto brez nagobčnika, ne samo v slučaju ulovitve, ampak tudi naknadno pokončati. S tem je izrečeno, da se smejo vsi psi, katere se zaloti na prostem ali na javnih krajih brez nagobčnika, gospodarju odvzeti tudi pozneje, da se jih pokonča, lastnika do tičnega psa pa se kaznuje po kazenskih določbah zakona zoper živalske kužne bolezni.

* Podpore in pomoči potrebnim rodbinam rezervistov in rezervnih namestnikov. Rodbine onih rezervistov in rezervnih namestnikov, ki so sedaj v Bosni in Hercegovini, imajo pravico do dnevnih podpor in to že od 28. novembra l. l. Pravico do teh podpor ima žena, otroci, sorodniki, bratje in sestre, če se dokaže, da je dotični rezervist jih vzdrževal s svojo plačo. Prošnje je pošiljati politični okrajni oblasti.

* Vedno lepše. Zaradi konflikcij v Plojevem listu „Sloga“ je interpeliral v državnem zboru tudi liberalni poslanec Roblek. Zveza med Plojem in liberalci je torej dovršena in odkrita. Zkakaj pa Ploj sam ne interpelira? Ker bolje kaže, da se zataji nasproti vladi zveza s tem listom, kakor se nasproti kmetom taji zveza z liberalci.

* Branje radikalnih in socialističnih časopisov in njih posledica — nevera. Meseca marca je pisal nekdanji francoski ministrski predsednik Combes v dunajski židovski „Neue Freie Presse“ o položaju katoliške cerkve na Francoskem. Odgovarja tudi na vprašanje: Na kakov način je prišlo francosko ljudstvo v tako ogromnem številu ob vero? Zanimiva je njegova sodba zato, ker je svarila za druge narode. Combes pravi naravnost in brez ovinkov, da je socialistično in radikalno časopisje namenoma, pa stanovitno in vztrajno izpodbijalo vero najširših slojev. Tako-le piše: „Brez pomisleka lahko trdim, da so radikalni in socialistični časopisi odtrgali katoliški cerkvi dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov...“ Versko razdeljanje, verski propad na Francoskem je torej brez dvoma delo slabega branja, slabih časopisov. Ločitev cerkve od države, brezverska šola, kraja cerkva in cerkvenega premoženja: vse to se je moglo izvršiti vsled tega, ker je brezbožno časopisje

spravilo večidel ljudstva v versko nebržnost in malomarnost ter ga navdalo z nasprotstvom do cerkve. Katoličani so bili zamudili priliko, da bi se bili ustavili navalu brezverskega in brezbarvnega tiska s krepkim negovanjem in razširjanjem katoliškega časopisja. Na tem žalostnem zgledu imamo katoličani drugih dežel lep nauk. V svarilo naj nam bodo zgorajšnje Combesove besede: „Slabo čtivo je odtrgalo na Francoskem dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov katoliški cerkvi!“

* Predpust in mladina. V predpustu vse nori, pravijo. Ta čas si vsakdo misli, da mora uganjati raznovrstne burke, se mora napiti, plesati itd. Ne moremo si namreč skoraj misliti, kak bi naj bil predpust brez pijače. Če kdaj, tokrat moram biti pijan, pravi ta ali oni. In ravno to največ škoduje našemu narodu, posebno naši mladini. Koliko jih je na tem nepravilnem pustnem veselju dobilo kal telesne bolezni, in ne samo telesne, ampak tudi duševne. Koliko fantov je izgubilo na teh norčijah pamet in koliko deklet dekliški čut. Zapravljena pamet in zapravljen denar, to je navadno dobiček od teh neumnih pustnih veselje. Toda, naj ne meni kdo, da smo mi zoper vsako veselje. Kaj šel! Kdo pa more braniti poštenim ljudem, da se tu pa tam pošteno razvesele. — Pošteno veselje, veder smeh in lepo petje je največ vredno. Človek se oddahne po trdnem delu, se razvedri, si nabere novih moči, pozabi malo težave tega življenja, da potem, ko pride tisti čas, gre vesel na delo, četudi težko, naporno delo. Nikdo tedaj ne brani se komu udeležiti poštene veselice, toda teh predpustnih norij pač ne moremo smatrati za pošteno zabavo. Vemo, da jih je več takih, ki so jim naše besede glas vpijočega v puščavi, a hvala Bogu, da imamo tudi take, ki so spoznali, da ne sme biti tako. Naše Mladeniške in Dekliške zveze so nam že vzgojile ljudi, ki jim je ljubeše društveno zbirališče kot plesna dvorana, ki mesto pustnih burk raje berejo kako podučno berilo, ali pa si kako veselo zapojejo. Naša mladinska organizacija zbira in mora zbirati mladino, up naroda. Če bo mladina trezna, zmerna, delavna, varčna, tedaj bo tak tudi naš narod. Naše zdravje, narodovo zdravje, naša moč, narodova moč. Ako bo mladina zdrava in krepka, bo tudi naš narod zdrav in krepak, ki se ne bo nikdar uklanjal tujčevi peti. Zato pa, draga mladina, na delo, na dvojno delo. Prvo bo, da pustimo pustne norčije norcem. Noro pijančevanje in plesanje se ne spodobi za mladeno, mladenko, pod belim praporom krščanske mladinske organizacije. Naša čast, naše poštenje zahteva, da tako nizkotno počenjanje preziramo. Mi moramo ohraniti naš prapor bel, čist, neomaščen. Drugo delo pa naj bo delo v društvih. Ravno tukaj moramo skrbeti, da nudimo ljudem pošteno zabavo. Deklamacije, tamburica, petje, govori, igre in vse, kar je blazilnega in izobraževalnega, vse to je boljše nego tisto neumno pustno razveseljevanje. Naši nasprotniki se vedno gibljejo, greh in laž nikdar ne povivata, zato pa tudi mi ne smemo spati, moramo biti budni, morata pa biti budni tudi resnica in krepost.

* Za obmejne Slovence: Neimenovan iz hvaležnosti do dr. Koroška 15 K, Janez Lopčič, župnik v Osmreku 10 K, prijatelj g. Grobeljskega na zadnjem sestanku v hotelu „Astria“ 16 K, Pij Vakraj 2 K, Peter Zirovaik 2 K.

* Za Društveni Dom v St. Ilju: Janez Lopčič, župnik v Osmreku 10 K, samski klub v Mariboru 2 K. Posnemajete!

Mariborski okraj.

m Maribor. Na tukajšnji deželni sadjarski in vinarski šoli se vrši od 1. do 13. marca t. l. viničarski tečaj. — Glej inserat!

m Maribor. V Koroški ulici pri Temmerlu službojuči hlapec Janez Belnar je dal vrtnarskemu pomočniku Janezu Lebenu v svoji sobi prenočišče. V zahvalo za to mu je ta ukradel skoro nov klobuk in zbežal.

m Občinski svetnik Gassarek je, kakor poroča „Marburger Zeitung“, odtegnil svojo kandidacijo v deželni zbor in se podal na Dunaj, kjer je stopil v službo založne knjižarne Tempsky. Gassarek je delal ob vsaki priliki, kjer je le mogel, proti Slovincem. Mi torej ne bomo žalovali za njim.

m Sv. Peter nižje Maribora. Umrl je 21. januarja v Trčovi 20 letni kmečki sin Jožef Ferline na pljučnem vnetju — in pošten in delaven viničar Jožef Kašman iz Metave. Imel je raka v grlu. N. v. m. p.

m Jarenina. V nedeljo, dne 7. februarja priredi kmečko bralno društvo po večernicah pustno zabavo. Kdor se hoče pošteno za pust razvedriti naj pride po večernicah k Orniku. Vem, da ne bo smeja ne konca ne kraja. Igrali se bote igri „Črevljar“ in „Kmet in fotograf“. Stojišče stane samo 20 v. sedeži pa so po 40 v. Tudi druge reči so na sporedu, kar pa za zdaj zamolčimo. Za domače se bote igri ponovili v ponedeljek zvečer ob 7. uri pri Orniku.

m Partinje. Da so se občinske volitve tako ugodno za našo stranko izvršile, je vzrok neumorna delavnost, vstrajna in poštena agitacija naših moč, pa tudi odurna nadutost in baharija, kakor tudi politična neznačajnost nasprotnikov. Naše delo je bilo podrobno razdeljeno. Vsak naš agitator je imel svoje številke, svoje volilce. Mi se nismo nič grozili, nič pretili, nič bahali, nič hujskali ter se laži posluževali. Poštenim načinom smo dosegli krasen uspeh.